

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr., a treia-oră 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăcii Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Numeri singuratici à 5 cr. se vând la »Tipografia«, soc. pe acțiuni.

Budgetul.

(top.) Marți s'a început în parlamentul unguresc discuțiunea asupra budgetului pe anul 1897. Budgetul a fost totdeauna o temă multumitoare pentru opoziția din parlament, pentru-că aceasta era ocaziunea cea mai bună și mai binevenită de a critica, veștezi și sbiciul toate păcatele unui guvern abusiv și păgubitor pentru interesele țării.

Opoziția s'a și folosit până în anul trecut în abundență de acest drept al său, căci nu a lăsat nimic necriticat și necondamnat din multele fapte rele ale guvernului liberal și ale partidului care-l susține.

Anul acesta însă s'a schimbat situațiunea. O parte a opoziției a depus armele, a renunțat la lupta parlamentară, pe care, între împregiurările actuale, o declară singură de superfluă și fără de nici un folos, ear' cealaltă parte poartă lupta în contra guvernului numai din datorință față de alegătorii cari au trimis-o în dietă.

Discuția asupra budgetului deci de astă-dată e o discuție fără însuflețire, fără interesare, am pute zice fără nici o tragere de inimă. O discuție — fără discuție.

Și aceasta e nota caracteristică a situațiunii în care se află azi parlamentul unguresc. Oameni de greu calbru politic au venit la convingerea, că în dieta ungară astăzi e cu totul imposibilă și cu totul superfluă o discuție serioasă și obiectivă, pentru-că ori-ce s'ar zice din partea opoziției, majoritatea bine dresată a guvernului rămâne surdă la toate înviștoșirile, ba mai are cutezanța a te mai și apostrofa cu un cinism ne mai pomemt de revoltător.

Faptul, că partidul apponyist a decis, și a declarat în plină ședință, că sub actualul guvern nu află de necesar a intra în discuție parlamentară asupra budgetului, e palma cea mai dureroasă ce s'a putut aplica guvernului pus sub conducerea baronului Bánffy. Puținele cuvinte, rostite de deputatul Horánszky, au cauzat guvernului, partidului liberal, și întregului sistem de guvernare, o rană mult mai adâncă decum o putea face aceasta până acum oratoria contelui Appony, a lui Ugron, și a celorlalți corifei opoziționali — prezenți și scoși — din dieta maghiară.

Alt om în locul lui Bánffy ar ști, și ar trebui să tragă consecințe din această grea lovitură; dar Bánffy, cu

admirabilul seu cinism nici că o bagă în seamă. Lui Bánffy prea puțin îi pasă dacă opoziția îi spune în față că nu-l ține vrednic să stea cu dînsul de vorbă, — căci pe Bánffy nu aceasta îl interesează, ci aceea, ca să stea la cărmă cât de mult, să poată primi „osanele“ unei turme binecuvântătoare, în fond tot atât de coruptă și de păcătoasă ca însuși guvernul. Partidului apoi, din sinul căruia a eșit acest păcătoș guvern, earăși prea puțin îi pasă, dacă opoziția îi impută de o mie de ori pe zi, că s'a născut pe cale nelegiuită, că e cumpărat pe bani, și s'a închegat prin vîrsare de sânge; căci vorba e: să rămână stăpînul cât de mult la putere, ca turma să se poată sătura, și să se poată bine sătura.

Pe noi altcum prea puțin ne privește, că ce vederi are guvernul și partidul său despre o nestitate politică, și corectitudinea parlamentară. O știm și am spus-o de multe-ori, că aceste însușiri nu se pot atribui nici unuia nici altuia.

Dovezile 'ni-le-au dat singuri, de ne-nunțate ori.

Puțin ne privește și aceea, că partidele din opoziție ce atitudine iau și vor urma față de guvern și de supsa sa majoritate. Noi nu le-am trimis în dietă, pe noi nu ne reprezintă, nu le cerem seamă despre faptele lor, și ele nici nu sînt datoare a se excusa ori justifica în fața noastră.

Ne interesează însă budgetul, pentru că în acest vas fără fund intră și crucerii crunți ai poporului nostru. E vorba și de jertfele ce noi le aducem pe altarul statului din care facem parte. Căci la datorințele față de stat, sîntem ținuți și noi în vedere, și încă cu o deosebită atențiune, despre ce pot să facă mîrturie acei nefericiți cetățeni de limbă „valahă“, cărora executorul de dare le vinde perina de sub cap, le ia sîmînța din pod și vaca dela gura copiilor.

Budgetul anului acesta e satorit în 475 milioane de florini. E cam cu un milion și jumătate mai mare ca budgetul anului trecut. Natural, că venitele sînt proiectate tot în suma aceasta, adică ceva mai puțin, astfel, că dacă nu se va întâmpla nimic extraordinar, va trebui să rămână încă un excedent de 87 mii de florini. Așa sună socoteala ministrului, făcută pe hîrtie. Și socoteala la care au lucrat multe capete „înțelepte“, trebuie că e corectă.

Se facem o mică comparație. La anul 1867, primul an al erei constituționale, budgetul prezentat parlamentului ungar din partea guvernului lui Andrassy

era satorit în 130 milioane de florini, sumă rotundă. În treizeci de ani de „înțeleaptă“ guvernare, budgetul țării a ajuns dară a fi de patru ori mai mare ca la începutul chiverniselei — maghiare.

Nu guvernului, și nici partidului care îl susține, ci acelor contribuabili, cari își varsă denarii în acest sac fără fund al statului maghiar, adresăm modesta întrebare, că oare bunăstarea lor tot în măsura aceasta a crescut în acești treizeci de ani?

Sîntem un stat eminentemente agricol. Din rodul pămîntului susținem comerțul, industria și droaia de funcționari cu care ne-a fericit stăpînirea în decursul vremii. Din munca plugarului trăesc toți ceilalți. Întrebăm dar' pe ori-care plugar român să ne spună, cu cât 'i-s-au înmulțit venitele sale în acești din urmă treizeci de ani, ca să poată suporta un budget de patru-ori atât de mare, ca cel dîntău? Să ne spună ce îmbunătățiri 'i-s-au făcut în alte direcțiuni? E mai bună justiția? E mai bună administrarea? 'i-s-au făcut îmbunătățiri și înlesniri pe terenul cultural?

Nu credem să se afle un singur om care ne-ar pute da răspuns îmbucurător la una măcar din acestea întrebări. Toți de o potrivă ne vor răspunde, că pămîntul nu s'a înmulțit în ultimii treizeci de ani, e tot același, a cărui productivitate nu s'a urcat, ci a scăzut în mod înspăimîntător; și înaintea ce treizeci de ani prețul grăului era 12—13 fl. la maza ear' azi e 6—7 fl.; și înaintea ce treizeci de ani se vedeau turme întregi de vite frumoase pe sate, ear' azi vitele le poți număra pe degete în fiecare comună, căci pe toate le-a dus darea mare, budgetul fără fund al statului maghiar. Justiția e scumpă și greoaie, administrația scandaloașă, școala și biserica susținută tot de noi și din sudoarea noastră.

Unde s'au dus dar' enormele sume, multe milioane scoase în fiecare an din sudoarea bietului popor ajuns la sapă de lemn?

S'au clădit din ele palate frumoase pentru înfrumusețarea orașelor lor. S'au ridicat edificii culturale, luxoase și pompoase, pe seama lor. S'au clădit localuri elegante de distracție, opere, teatre, tot pe seama lor.

S'au creat funcțiuni peste funcțiuni, dotate bine și scutite de muncă și răspundere, îndeplinite toate numai cu oameni din sinul lor. Cu un cuvînt, tot ce s'a făcut în acești treizeci de ani, s'a

făcut pe seama lor, ear' noi, celelalte popoare din țeară, am avut numai plăcerea de a ne pute delecta din când în când în pradă, făcută în avutul nostru comun, de câte un „Pulszky“ și alții.

Pentru noi, popoarele nemaghiare din țeară, statul ungar nu a sspat un crucer măcar în acești treizeci de ani din urmă, în schimb însă a luat dela noi tot ce a putut lua, dovadă: fundațiunea slovacească „Matifa“.

Și de ar fi numai atîta, ar mai fi cum ar fi. Dar' „înțeleptele“ guvern maghiare ne-au încărcat țeara în acești treizeci de ani cu atîtea datorii, încât astăzi numai ca interese după ele se plătesc 130 de milioane, adică atîta, cât făcea la începutul erei constituționale întregul budget anual al țării.

Într'adevăr, guvernele maghiare au dovedit până la evidență în acești treizeci de ani, că nu numai guvernarea, ci și chiverniseala țării, o fac într'un mod specific maghiar, care mai curînd ori mai tîrziu, dar' sigur duce la falimentul politic și financiar.

Astăzi, după socoteala celui mai „mare“ financiar maghiar, Wekerle, datorile făcute de patrioții nostri în decursul acestor treizeci de ani de omnipotență politică și financiară, abia se pot acoperi cu jumătate din întreaga avere ce o are Ungaria. Va se zică jumătate din Ungaria e a creditorilor ei.

Domnul Beksics, care se pricepe la prognosticii pe baza datelor din trecut, ne-ar deobliga mult, dacă ne-ar face socoteala pe baza acestor date, mult mai autentice ca ale d-sale, că oare în câți ani va ajunge întreaga Ungarie pe mîna creditorilor?

Căci de ajuns t r e b u e să ajungă; aci o va duce — chiverniseala maghiară!

Sibiu, 15 Ianuarie 1897 n.

Din parlamentul maghiar.

În ședința din 14 Ianuarie s'a continuat discuția asupra budgetului. Au vorbit câți-a mame-lui, aducînd elogii partidului liberal din care fac parte și acceptînd budgetul „compus pe basă reală“. A vorbit și un kosuthist, ca de clac și la porunceală, ear' cam pe la sfîrșit a luat cuvîntul Asboth János din partidul popular și a tras o săpneală bină guvernului și partidului guvernamental. Discuția va dura încă două-trei zile, când apoi se va începe dezbaterea în special.

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Scrisori din Oradea-mare.

— 1 Ianuarie 1897.

I.

În numărul 48—49 al foii umoristice de aici „Vulturul“ am publicat — bărbatul meu și eu — o învitate de abonament la o revistă săptămînală literară, pe care avusem de gând a o scoate aici cu începerea Anului-Nou, 1897. Prețul era 4 fl. anual.

Dorința noastră a fost sinceră, motivele bune și folositoare. 'Ni-am adunat material bun și original, variat în fel și ne simțiam destul de tari spre a pute să satisfacem publicul cetitor. Dar' noi am propus, publicul a dispus — altfel. Direct, abia 40 de inși 'ni-au cerut trimiterea numărului de probă.

Sub așa condiții nesigure de-o cam dată nu putem face ce am dorit, ci trebuie să amănăm chestia cu atît mai vîrtos, că recunosc și eu, nici procedarea noastră nu a fost corectă.

Trebuia să publicăm învitatea la abonament nu numai în „Vulturul“, ci și în alte reviste, ziare.

Spre a pute implini numai spesele de tipar avem trebuință de cel puțin 300 abonenți; se mai recer însă și spese de broșare și alte mărunțisuri de lipsă.

Neavînd noi mijloace de a scoate revista pe socoteala noastră proprie, trebuie să abdicăm de planul nostru și această hotărîre a noastră 'ni-am luat voia a o aduce la cunoștință onorabilului public românesc, pe această cale — poate neobișnuită încă. „Tribuna“ însă este un ziar bine cunoscut, vechiu și mult citit, deci liniștită îi încred cele înșirate de către mine, în buna credință, că acest foileton va fi citit de mulți cari s'au interesat de anunțul nostru din „Vulturul“, dar' va fi citit și de aceia, cari nu au avut poate cunoștință de el și astfel, poate că interesul ce am dorit a-l stîrni în public față de întreprinderea noastră, se va mări și va lua direcția ce am dorit-o noi.

E destul, dacă fiește-cine care ar dori a avé numita revistă — ne va avisa în termeni cât mai scurți pe o cartă postală, la adresa mea, aici în Oradea-mare.

Implinindu-se aceasta revista va pute apare ori-cînd în decursul anului și cred, că prin aceasta nici un rîu ci din contră numai bun și folositor serviciu se va face literaturii — mai ales celei beletristice, românești de dincoace, unde abia avem una sau două reviste literare.

Partea rezervată literaturii în ziarele noastre politice din țeară, abia se poate numi literatură.

Zilnic cetim și dăm de foiletoane, cari ca fond nu sînt nici la nivelul mediocrității. Aceasta nu se poate pune totdeauna în cărua redactorilor. Azi politica domnește toate terenete, ea este copilul drag și giugulit al re-

dactorilor, literatură, beletristica, a ajuns o soartă rea, rea de tot, cea a cenușeței, deși, eu cel puțin, cred, că puterea se poate un totdeauna cu frumosul; pe lângă creșterea și potențarea sentimentului național, adevărul egală îndreptățiri la banurile cetățenești, nu e de prisos a nutri și sentimentul gingaș, dacă nu în inimile bărbaților, dar' al femeilor noastre. Articoli, romane, schițe, versuri bune, traduceri valoroase ș. a. de felul acesta, scris bine, cu sentiment și pricepere — toate acestea pot face mult bine, pot hrîni multe inimi, și pot de nou redrepta în suflete sentimentele nobile adormite, sau mai bine zis amorte de gâlăgia tărăboielor politice, căci astfel de întîmplări poartă cu sine de multe-ori decadență, neglijarea artelor frumoase, a literaturii ș. a.

Până acum — peste 11 ani, — eu am fost la sat, unde puțină vreme aveam să cetesc. Cetiam însă totuși, regulat vre-o câteva foi politice și o revistă literară, „Familia“ dîni Vulcan din Oradea. În cele dîntău se făcea mai peste tot politică, în „Familia“ așteptam deci să găsec nutrimînt pentru spiritul femeiesc, o distracție ușoară și prielnică a sufletului. Ca puțină excepție, însă tot materialul adunat în această revistă literară, veche și aproape unică în Ungaria, — era, parte scos din alte reviste de dincolo de Carpați, sau niște bucăți fără fond și seci; de ilustrațiunile repețite din an în an, nici nu pomenesc! Apoi de, domnule V. nu prea mult se pare a considera formarea buului gust, a frumosului, nobilitarea sentimentelor noastre gin-

gașe, ci caută numai a susține mai departe dreptul de a se pute numi redactorul de peste 30 ani a unei reviste. Nu-l vorbă, aceasta încă e un merit personal, dar' e și un merit, care numai d sale îi aduce folos.

Cum am atîzit, dar' am cetit și în „Tribuna“, domnul V. a scîzut abonamentul la „Familia“ din 10 fl. pe an la 8 fl., și a fig-duit pentru viitor un cuprins bun și mîndru. Doreș din inimă să fie așa și tîrziu, eu cu mine toți vor dori-o aceasta. Eu însă doresc cu atît mai vîrtos, căci mie „Familia“ 'mi-e o revistă dragă, într'însa am publicat aproape toate versurile mele.

Din cele epuse până aci, dar' mai ales din punctul de vedere propriu al nostru, al Bihorenilor, n'ar fi rău să avem încă o revistă literară mai ieftină, aici în Oradea-mare și peste tot în Bihor unde, aproape toate sentimentele de naționalism sînt eșos, limbă vorbită corect, datini și porniri spre tot ce e bun și folositor pentru conștiința noastră de Români, culti și deșteptați — sînt amorte, cupțișite de vederi cerbicoase provinciale, ba une-ori și personale. Să parcă n lipsește rîvna spre înaintare sau ce!

Multe celea, bune și de folos lucruri s'ar pute face aici la noi, dacă oamenii ar vrea să se înțeleagă, să fie mai pripliniți la faptă. Plînuisem, bărbatul meu și eu, să înființăm aici în Oradea o tipografie românească. Planul acesta a sînt aprobată cea mai vie la toți cunoștinții nostri, cărora li 'l-am comunicat; fiind aici 2 reviste, un episcop, un vicariat episcopesc, în apropiere un gimnaziu românesc și

Nu se fac avansări! O surprindere neplăcută li-s'a făcut oficerilor din armata română. Avansările obișnuite de Anul-Nou în anul acesta nu s'au făcut, din motivul, că ministrul de finanțe dl G. C. Cantacuzino a declarat ministrului de războiu Berendei, a fi întru atîta legat de budget, încât ori-ce creșcămînt în erogate nu aré de unde să fie acoperit. Pentru susținerea echilibrului în budgetul țării, avansările s'au amînat dar' pe alte vremi mai bune.

La Berlin. Astăzi, Vineri, pleacă contele Goluchovski la Berlin, la sîrbările „Vulturului negru“, cum se spune Kôl. Ztg. vorbind despre această călătorie zice: „Învitarea împăratului e foarte onorifică (pentru Goluchovsk) cu atît mai vîrtos, că până acum nici unul dintre decorații din străinătate cu acest ordin german, nu a prea luat parte la sîrbările ce se arangază în fiecare an. Învitarea aceasta dovedește de nou, în ce relațiuni eminente de amicitie se află Germania și Austro Ungaria“.

Naționalitatea

de Max Nordau.

Cunoscutul publicist Max Nordau, autorul „Minciunilor convenționale ale civilizațiunii noastre“, „Degenerenței“, „Paradoxele psihologice“ și altor lucrări, cari au făcut mult șgomot în lumea științifică și literară, a publicat de curînd un nou volum, intitulat „Paradoxe sociologie“.

În acest volum autorul consacră un capitol întreg chestiunii Naționalității, tratînd acest subiect, atît de concret și atît de abstract în același timp, cu tot aparatul științific, cu toată forța de analiză și cu toată tăria de logică și de dialectică, cari 'l-au făcut deja atît de cunoscut și de apreciat.

Nu împărtășim în totul vederile autorului. Am avé chiar rezerve exprese de făcut în unele privințe. În schimb însă cele mai multe constatări și cele mai multe conclusii, la care studiul seu ajunge, se impun cu puterea unor adevăruri incontestabile.

De aceea dăm în traducere întreg studiul în chestiune, a cărui cunoștință numai folositoare poate să fie celor cari vor să aprofundeze noțiunea filosofică însăși a cuvîntului „naționalitate“.

Și o facem aceasta cu atît mai mult, că autorul menționează în câteva locuri de chestiunea națională română și de lupta noastră contra Maghiarilor.

*
Dacă n'am ști cum subiectivitatea domină cu desăvîrșire gândirea noastră,

giur împregiur aproape un pătrar de milion de Români, cari ar fi avistați la tipografia de aici — gîndiam, că lucrul nu va da de pedeci. Am cerut chiar ajutor material, spre a pute cumpăra o tipografie ce era aici de vîndut și mai e și azi, dar' fără rezultat.

Ar fi rău oare să avem o tipografie proprie românească, mai tîrziu împreună poate chiar cu o librărie mică? Un local de acestă împărțit modest dar' cu chibzuială se pute servi și de casină românească, unde înlegea noastră din loc și provincie ar pute ceti ziarle românești în tichă, ar pute discuta în liniște și neajungîți chestiile mai arde-toare, pe cari le aruncă la suprafața valurilor, noianul politic.

N'am pute avé și noi o reuniune de femei? Ar fi oare rău cînd damelor române de aici și din prejur li-s'ar da priligiul de a se întruni din când în când, spre a discuta chestiile ce ar fi să le impună datorința lor de femei române, isolate aproape zis de tot ce e românesc? Oare astfel de întruniri nu dau hrana cea mai nutritoare spiritului, nu-l fac clar, pricepător și primitor de tot ce e bun și nobil? Eu cred, că da. Natural că, punîndu-se la cale o astfel de reuniune, ar trebui să abdicăm de multe năravuri nu chiar laudabile, cum sînt ș. p. că, poate multă cutărei sau cutărei dame nu ne place, — ba că nu „eu“ ci „alta“ a propus ceva ș. a., cu atît mai vîrtos, însă să nu obiectăm, earăși numai basafii pe vederi (!) personale, unilaterale ca: pentru femeie se cuvine gospodăria, lingura în mîni nu condeul, ș.a. o altă

cum o reprezentațiune greșită ce ne-am făcut de un fenomen face conștiința noastră incapabilă de a percepe exact acest fenomen și de a remarcă diferențele dintre el și imaginea interioară, ce noi avem despre el; dacă, într'un cuvânt, n'am ști cât de mult prejudecata e mai tenace, decât judecata, și legenda mai puternică decât adevărul, n'am înțelege că mai pot fi astăzi oameni, cari consideră chestiunea naționalităților ca o eroare a timpului și o afacere de modă, și o califică cu dinadinsul drept o mistificare, care fără îndoială, s'a legat de multe capete, dar' nu mai puțin va fi uitată în curând.

Există într'adevăr o școală de oameni, cari au curajul de a se numi oameni de stat și îndrănesc a pretinde să diriguiească destinele popoarelor, și această școală pretinde că chestiunea naționalităților a fost pur și simplu inventată de Napoleon III., pentru a crea dificultăți interioare statelor străine și a crea în sinul acestora oameni zeloși și spriginitori ai politicii sale neliniștite de aventură.

O singură considerație poate împedeca pe oamenii rezonabili de a califica de imbecili desperați pe preținși oameni de stat, cari vorbesc astfel: ei aparțin fără excepțiune unor țeri și popoare, pentru care deșteptarea conștiinței naționale devine periculoasă și prin urmare dorințele și pasiunile lor, teama de viitor, ura națiunilor cari tind a se ridica și furia ce o resimt la pierderea iminentă a privilegiilor lor usurpate, îi împedecă de a observa și de a interpreta faptele.

Întâlnim asemenea oameni în Franța, a căreia situațiune dominantă în Europa l'a fost ridicată de unitatea Germaniei și a Italiei; în Austro-Ungaria, unde popoarele oprimate reclamă drepturile lor; în Belgia, unde Flamanzii smulg prin amenințări emanciparea lor dela Valoni.

Aceia, a căror inteligență nu e întinsecată de interesele lor personale, recunosc că deșteptarea conștiinței naționale este un fenomen care apare cu necesitate și într'un chip natural la un punct determinat al evoluțiunii umane, la individ ca și la națiune, și că ea nu se poate întârzia și mai ales împedeca, ca și fluxul și refluxul mării ori căldura soarelui în mijlocul verii.

Oamenii, cari asigură popoarele că vor înceta în curând de a afirma naționalitatea lor, sânt la aceeași înălțime intelectuală ca și copilul care zice mamei sale: «Haide! când o să fii și tu mititică, o să te port și eu în brațe!»

Pe ce se întemeiază naționalitatea? Care este semnul sau caracteristic? S'a discutat mult asupra acestei chestiuni și s'au dat diferite răspunsuri.

Unii au accentuat elementul antropologic, adică originea. Greșeala e așa de mare, încât încercăm oare-care silă a o combate. Eu nu cred, drept vorbind, în unitatea rasei umane; cred

activitate mai expansivă, superioară, de interes general. N'am putut înființa aici serate literare, unde să petrecem un cias-două, în bună înțelegere, cu declarații, disertații scurte și bune, convorbind vesel și fără gânduri ascunse, critice și de rënd.

Multe și multe lucruri mici la aparență dar' cu urmări, dacă și nu uimitoare dar' de folos general, — ușor de isprăvit, am putut înființa noi aici. Se înțelege însă că deși nu posedem spiritul unei mame de Sevigne, sau arta unei Garrick, ori predarea unui declarator de profesie, — să nu ne luăm în ris ci să nisum meruu, a ne perfecționa în tot ce e bun, nobil și folositor spiritului și astfel și neamului nostru. Negreșit că a ne vorbi de rău, unii pe alții, a trăi în atmosfera năbușită a clevețelor de rënd e mai ușor dar' pe lângă u așa traiu, puțin folos are neamul nostru, națiunea, de noi — dar chiar și noi înșine.

Nici o provincie doar' în întreagă Ungaria nu are așa mare lipsă ca noi de așa fel de isprăvi salutare și folositoare cum cred că sânt și acestea înșirate mai sus.

Oare vor adă ele răsuțet în inimele și mintea celor chemați și chemate a sprigini și înainta binele comun românesc?

Cine mă cunoaște mai de aproape știe de sigur că, sânt modestă, poate mai mult decât cere lipsa, deci nu va atribui acestor le altceva, decât numai sincera dorință de a și neamului meu românesc din B-hor.

Lucreția Rudow-Suciu.

că diferitele rase principale reprezintă niște sub-genuri ale speciei noastre și că deosebirile lor morfologice și cromatice nu sânt simple fenomene de adaptațiune și consecințe ale transformării unui tip originar unic, sub influențe locale, ci ele se explică prin diversitatea originii; mi-se pare că între un alb și un negru, între un Papu și un Indian, înrudirea nu e mai mare decât între un elefant african și un elefant indian, între un bou domestic și un zimbbru.

Dar' în sinul aceleiași rase, mai ales în rasa albă, deosebirile nu sânt atât de însemnate pentru a justifica o separațiune netă și o delimitațiune precisă a tipurilor naționale particulare. În fiecare popor alb sânt indivizi mari și mici, cu păr bălaiu sau întunecat, cu ochi albaștri sau negri, dolico — și brachicefali, de temperament flegmatic și de temperament viu, — și chiar când unii predomină la un popor și alții la altul, toate caracterele lor fizice și intelectuale nu au cu toate acestea o semnificare destul de netă, pentru-că se arete în chip neîndoios pe un individ ca aparținând cutărui anume popor și nici-decum altuia, după-cum de pildă pielea neagră, forma feței și părul creț arată pe negru ca aparținând unei rase deosebite.

Încercările adese-ori întreprinse pentru a găsi tipul mijlociu la fiecare popor sânt fără valoare științifică; descripțiunea acestui tip poate să formeze o lectură agreabilă și amorul-propriu al fiecăruia se poate simți flatat înaintea portretului său, — dar' nu e aci decât o ficțiune. Întru cât trăsăturile cutărui tip nu sânt închipuite arbitrar, ele consistă în exteriorități nu înăscute la om, ci împrumutate și de care el se poate despoia la bătrânețe; de altminterlea el nu dobândește asemenea trăsături când e transportat, de copil, într'un mediu exotic și expus influențelor unei etnice exagerate.

Chamisso, autorul lui *Petru Schlemihl*, care era deja un băiat pe jumătate format atunci, pe când nu știa încă un cuvânt nemțește, a devenit un om și un poet tot atât de neamț, pe cât pot fi aceia, cari pretind că în vinele lor curge sângele vechilor Germani, oaspeții lui Tacit; Michelet, nu entusiastul francez, ci filosoful german, arată trăsăturile intelectuale ce se declară a fi curat nemțești: profunzimea, moralul serios, obscuritate chiar; amabilul cugetător Jules Duboc, fiu din tată și mamă francezi pur sang, se distinge prin un idealism cu totul german; Du Bois-Reymond este modelul unui savant german; Teodor Fontane, în contemplațiunea asupra naturii și în analiza sa asupra sufletelor, nu e numai german în general, ci chiar german de Nord, etc.

Ori-care alt popor european ne oferă fenomene analoage. Cine va pretinde că Louis Uibach și Eugen Müller (autorul *Mionnette-i*), — că Spuller, că Dietz, nu sânt francezi exemplari? Cine nu găsește în Hartzenbusch și în Becker toate trăsăturile care caracterizează pe poeții spanioli? Ce este ne-anglezesc, afară de numele său, la Dante-Gabriel Rossetti?

Nu trebuie să fii legea de un popor prin nici o picătură de sânge și e de ajuns să fii ridicat și să trăiești în mijlocul lui, pentru a-ți împrumuta caracterul cu toate calitățile și cu toate defectele. Dacă câțiva scriitori și artiști par a încarna o contradicțiune a acestei afirmațiuni, trebuie să mai căutăm dacă nu cumva și noi și dinșii nu eram sub influența a două surse de erori greu de înlăturat.

E clar, într'adevăr, că noi cedăm ușor înclinării de a căuta în Chamisso, de pildă, trăsăturile pe care le atribuim în chip arbitrar Francezilor, și că le găsim în el de asemenea, pentru-că noi știm cu ce reperiune transformăm fenomenele în sensul opiniunilor noastre preconceptuate; pe de altă parte, e tot așa de natural că un poet sau un artist de origine străină, trăind, de pildă, în Anglia, să aibă constant în cap ideea patriei strămoșilor sei și să-și închipuească că el are particularități amintind această țeară; sub sugestiunea ce exercită asupra lui această idee, el va modifica fără să-și deosească seamă ființa sa, va lua tot felul de maniere artificiale și va căuta să devie asemănător imaginii ce și-a făcut-o despre un indigen al țerii sale de origine; ceea-ce e glumeț în această afa-

cere, este că în cele din urmă el nu va arăta calitățile posedate într'adevăr de poporul în chestiune, ci acele pe care prejudiciul englez le atribuie în chip tradițional și greșit acestuia.

(Va urma.)

Rosmarin.

Muraviev.

(p.) Întreaga presă europeană se ocupă numai cu noul ministru de externe al Rusiei, contele *Mihail Muraviev*, a căruia denumire la acest înalt post a venit pe neașteptate și a cam surprins lumea politică.

Despre noul conducător al politicii externe rusești nu se știa până acum aproape nimic, decât numai atâtă, că e ambasador rusesc în Copenhaga, om modest și retras, și favoritul țarului veduve, care se zice că singur ar fi atras atențiunea țarului *Nicolae* asupra acestui bărbat de stat, pe care dînsa îl ținea de cel mai vrednic și capace de a îndeplini locul lui *Lobanov*. Faptul e, că țarul călătorind la *Copenhaga*, s'a întreținut aci de multe-ori și lung cu reprezentantul sen *Muraviev*, examinându-l de bună seamă destoinicia diplomatică, și cum se vede, contele a dat *bon examen*, pentru-că ziua de Anul-Nou l'a adus danumirea de ministru de externe al marelui imperiu rusesc.

Contele *Muraviev* numără astăzi 52 de ani și e o persoană bine cunoscută în întreaga diplomație europeană, pentru-că a fost aproape pe la toate curțile mari europene în misiune diplomatică. Și-a început cariera în *Haaga*, ca secretar de ambasadă, de aci a trecut la *Paris* în calitate de „atașat”, ear' de aci a fost trimis la curtea din *Berlin* cu rangul de consilier, de unde apoi la anul 1893 a fost numit ambasador la *Copenhaga*.

Contele *Muraviev* e un aderent aproape fanatic al Francezilor și de aceea, combinațiunile presei europene curg pe tema, că oare în noua sa demnitate și misiune, fi va contele *Muraviev* în stare a-și înlăuna entuziasmul pentru Franța și a susține prietenia ruso-franceză în statul său actual, sau apoi va da curs liber pasiunii și va pune la cale o mișcare, care ușor poate să turbure pacea în Europa?

Fapt e, că presa franceză și întreagă opiniunea publică din Franța, a primit denumirea contelui *Muraviev* cu mare bucurie și cu o vedită satisfacere, și se accentuează din toate părțile, în mod aproape demonstrativ, întărirea legăturilor de pretenie între Rusia și Franța, — până ce presa germană e foarte rezervată, aproape rece, și se mângăie au aceea, că polițița externă în Rusia nu o face ministrul, adică *Muraviev*, ci însuși țarul, desprea căruia ținută și simțăminte de pace întreagă Europa e convinsă, și astfel nu s'atut temeri că pacea europeană se va sgudi.

Cu atât mai rău a fost primită denumirea în *Constantinopol*, unde ea a produs consternațiune generală și ne mai pomenit de mare, fiind Poarta pe deplin convinsă, că *Muraviev* e cel mai mare inamic al Turcilor pe cari îi urește din adâncul inimii, și că punctul principal din programul noului ministru de externe al Rusiei e nimicirea totală a imperiului turcesc. De aceea se dă cu socoteală, că denumirea aceasta a lui *Muraviev* va îndupleca pe Sultan, să accepteze reformele propuse de puterile mari europene, și să le introducă cu grabire în Turcia.

Cât pentru programul contelui *Muraviev*, se zice, că întru adevăr acesta ar culmina în *rezolvarea chestiunii orientale*. După o telegramă, trimisă lui „*Daily Chronicle*” din cel mai sigur izvor, *Muraviev* ar fi propus țarului rezolvirea chestiunii orientale în *modul cel mai radical*, ear' aceasta nu ar însemna alta decât ștergerea Turciei de pe harta Europei. Contele *Muraviev* abia pe la sfârșitul lunii Ianuarie își va ocupa noul post ear' pe la începutul lui Februarie va cita la *Petersburg* pe toți ambasadorii din Statele-Europene, ca se le comunice programul său, și se le dea instrucțiuni necesare.

Se va vedea dar' cât de curând ce politică va inaugura noul ministru de externe al Rusiei, și că motivate ori ba sânt temerile acelor, cari prevestesc sgăduirea păcii europene și eruperea războiului. Până atunci răbdare, și — înarmare, în toate părțile.

Dăm următoarele date biografice, despre noul ministru rusesc de externe și familia sa.

Familia *Muraviev* e una din cele mai vechi familii rusești. Bări din timpurile cele mai vechi, totdeauna aveau câte un reprezentant la curtea domnească, care servea domnitorului cu statul și cu spada. Erău bini luptători. Două veacuri de-ardndul, s'a aflat în continuu câte un *Muraviev* în fruntea armatei rusești, ca conducător istei și temut. Nu s'a purtat războiu din partea Rusiei, în care să nu se fi distins câte un *Muraviev*

prin vitejie și deosebită pricepere strategică.

Primul *Muraviev*, despre care face pomnire istoria, a fost *Muraviev-Vasilievici-Ivan*, bărbat de stat și conducător de armată în secolul XV. Ca remunerație pentru serviciile aduse domnitorului său, a primit dela acesta moșii colosale, cari au făcut familia *Muraviev* de una din cele mai avute nu numai în Rusia ci în întreaga Europă. Averea aceasta fabuloasă nu numai că n'a scăzut în decursul veacurilor, ci mereu s'a înmulțit, astfel că astăzi încă trece familia *Muraviev* de una din cele mai bogate din Europa.

Începând dela acest *Ivan Muraviev* până în zilele noastre, toți *Muravievii* au fost diplomați și militari. Pe la mijlocul secolului trecut ei au început a păși și pe terenul literar, și au devenit celebri în științe diferite. *Nicolae-Iefrovici-Muraviev* a fost cel mai renumit matematic al timpului său; a edat la anul 1752 prima algebră tipărită în limba rusească. Fiul acestuia, *Mihail*, și-a câștigat asemenea renume pe terenul literar, și operele sale sânt și astăzi cetite cu drag în Rusia.

Omul acesta a devenit însă cu mult mai celebru prin aceea că ani de-ardndul a fost favoritul împărătesei *Catarina II.*, de care numai așa a putut scăpa ca să se dedice de nou literaturii și științelor, că s'a înlocuit prin fiul său *Nicolae*, ear' dînsul s'a retras în viața privată, cu titlul de principe și cu mai multe milioane în buzunar, primite dela împărăteasa *Catarina*.

Nicolae Muraviev, asemenea a fost om învâțat. A fost cel mai mare strateg în armata rusească în războiul cu *Napoleon* a dovedit, mai ales la ocuparea *Drezdei*, că merită renumele ce și-l făcuse în lumea militară ca strateg.

Sub dînsul s'a înființat academia militară pentru statul major rusesc.

Nicolae Muraviev a avut cinci copii. Cel mai tânăr, *Sergie*, a fost spânzurat la anul 1825, pentru punerea la cale a unei mici revoluțiuni. Cel mai mare, *Alexandru*, a fost trimis la *Siberia*, dar' în scurtă vreme a fo t agreat. Altul (moșul actualului ministru de externe al Rusiei) a fost „*cațul Poloniei*”, ear, al pătrulea, *Nicolae Nicolaevici*, a luat parte în războiul dela *Crimea*, de unde s'a reîntors cu mari glori și cu titlul de principe. Al cincilea *Muraviev*, numit „*amurul*”, a fost comandantul trupelor rusești din *Asia*, și ca atare a dus asemenea la isbândă steagul rusesc.

Toți cinci frați au fost pe lângă aceasta și literați și au scris diferite cărți de valoare.

Cum se vede, familia *Muraviev* e o familie de eroi și de literați; vom vedea dar' ce va produce cel mai nou *Muraviev* chemat la o poziție atât de înaltă și însemnată.

Mai multă voință!

„Foiaș Poporului” publică în numărul de Anul-Nou următorul articol de însemnată actualitate:

În aceste zile de prăsnuire pentru întreaga lume creștinească, când grijile și necazurile vieții ar trebui puse la o parte, ca să se facă loc bucuriei nemărginite! în inima fiecărui pământean: noi Românii siliți sântem să ne punem pe gânduri, să ne batem bine mintea și să ne întrebăm, că ce poate fi oare pricina de ne merg atât de rău trebile?

Căci rău prea din cale afară o ducem în toată privința. Ne-a luat la goană stăpânirea pe toate liniile, așa încât nu mai știm din care parte să ne apărăm și cum să ne apărăm?

Una o știm cu toții; aceea adică, că trebile noastre nu merg înainte așa cum ar trebui să meargă.

De ce? Nime nu poate să răspundă în chip hotărât. Unii zic, că pricina ar fi sârăcia noastră. Dar' sântem noi oare săraci? Nu avem noi oare bisericele noastre unde ne putem aduna în zile de duminică și sărbători, ca să mulțumim tatălui ceresc pentru toate bunătățile ce le avem dela dînsul? Nu avem noi școlăle noastre susținute cu mari jertfe, în cari copilașii nostri învață carte în dulcea noastră limbă românească? Nu avem noi institutele noastre de bani, cari dau mână de ajutor celor lipsiți, atunci, când au lipsă de ajutor? Nu avem noi gazetele noastre care ne învață ce să facem, cum să facem ca să ne aducem neamul la mărire? Nu, sârci nu sântem. Nu trăim în belșug, dar' avem atâtă ca să putem trăi de azi pe mâine, și cine are atâtă, ear' pe lângă aceasta mai are și niște brațe tari, și rîvnă mare spre muncă, cum avem noi Românii, acela nu e sărac.

Alții zic earăși că sântem prea slabi, Oare să fim noi slabi? Nu! Un popor, care aproape două mii de ani a trăit și trăește pe aceste plaiuri, și a avut atâtea lupte cu-

neamuri străine, fără a per', nu poate să fie slab. Slab e acela, care silit e să se razime pe ajutorul altuia. Noi însă nu am avut nici când ajutor dela neamuri străine; noi ne-am apărat singuri limba și legea atâtea toponie de vreme; ear' poporul care poate să o facă aceasta, nu că e slab, dar' e un popor de urieși.

Alta trebuie să fie dar' pricina că trebile noastre nu merg mai repede înainte, și această pricină trebuie căutată numai în noi. Sântem adică de multe-ori prea nepăsători și sântem prea slabi în voință. Dacă am avea noi voință mai multă, multe lucruri mari am pute face. Lucruri de cari s'ar minuna lumea. Dar' nu o avem și de aceea stăm pe loc.

Fruntașii neamului nostru și-au făcut și își fac datoria totdeauna, dar' nu au totdeauna destul sprigin din partea poporului român dela sate. Și aci zace buba care trebuie lăcută. Poporul nostru ar trebui să aibă mai multă încredere în fruntașii sei și să le dea mai multă ascultare. Să nu-i lăsăm pe conducătorii nostri ca să lupte singuri pentru drepturile întreg neamului nostru, ci atunci când ne cer ajutorul, să sârim cu toții, umăr la umăr, mână în mână, și să mergem cu ei și după ei.

Stăpânirea are curajul să ne tragă la răspundere, și să ne arunce în temnițe numai atunci, când vede că șirul luptătorilor nostri e mic; dar' în clipa în care ar vedea ea, că întreg neamul românesc a intrat în luptă pentru drepturile sale, s'ar sili și s'ar teme să facă ceea-ce face azi cu fruntașii nostri.

De aceea, totdeauna când prin gazete ori pe altă cale vine la cunoștința poporului românesc, că fruntașii sei voesc să facă ceva, ar trebui să sârim cu toții, mic și mare și să facem aceea-ce ni-se cere. Se convoacă de pildă o adunare de Români undeva; la aceea adunare să mergem toți până la unul! Se cer subscrieri pe vre-o jalbă ori protest, în contra nedreptăților ce ni-se fac: toți trebuie să ne dăm iscălitura, ca să vadă stăpânirea că noi Românii una sântem, un cuget și o voință. Să nu se tragă nime îndorēt dela astfel de jertfe, fără cari nu se câștigă nici un drept pe lumea aceasta.

Când vom fi noi apoi în stare să ducem astfel lupta împotriva asupritorilor, isbânda e câștigată de partea noastră și asupritorii nostri trebuie să dea îndorēt.

Zece oameni, o sută de oameni, sau chiar și o mie de oameni, puțin pot face; când însă zeci de mii, sau sute de mii de oameni merg mână în mână, și pun umăr la umăr, pot să facă lucruri uimitoare.

Să vă spun o pildă!

Un om plecase la drum. Cărarea pe care mergea era foarte îngustă. De o parte erau niște stânci uriașe, ear' de cealaltă parte o adâncime îngrozitoare, astfel că un paș greșit era destul ca omul să cadă de pe cărare în adâncime și să se prăpădească. În noaptea premergătoare ploașe, și un bolovan mare se deslipise de stânci, oprindu-se chiar în cărarea omului nostru, astfel că l'a închis drumul și bietul om nu putea merge mai departe. Supărat s'a pus omul jos lângă bolovanul de piatră și blăstâma ciasul în care a pornit pe calea aceasta, căci eată, nu poate merge mai departe, și tot drumul l'a făcut până aci înzădar. A mai venit și un alt om și a făcut tot așa. A venit și al treilea și al pătrulea, și alții mulți, cari toți s'au pus să-și închipuie la odihnă, întrebându-se unul pe altul, că ce ar fi de făcut? Se adunase multă lume. Decdată se scolă unul mai isteț dintre ei și le zice: „aid, să prăbușim bolovanul la vale!” Toți se ridică, pun umerii în bolovan și-l trimit de-a dura la vale, ear' după-aceea își continuă drumul veselii și fericiți.

Un singur om nu putea face lucrul acesta, nici doi, nici trei, dar' mulți oameni l'au putut face.

Așa stăm și noi cu luptele noastre politice. Dacă lăsăm ca numai unii să le poarte, nu s'ajungem la nici un scop; când însă toți punem mâna pe lucru, trebuie să învingem.

De aceea, totdeauna când primește poporul dela țeară avizul fruntașilor sei că trebuie făcut ceva, să sară cu toții și să-l facă. Să-l facă cu curaj și cu întreaga voință, căci asta e ce nouă astăzi ne lipsește!

T. V. Păcățian.

Aforisme politice.

— Una la zi. —

Efectul animosităților violente între partide e totdeauna o *indiferență* pentru prosperitatea generală și onoarea statului. Unde frecările între partide aruncă valori puternice, acolo politicianul nu se interesează de binele poporului întreg, ci numai de aderenții părerilor sale. Restul în ochii sei sânt străini, dușmani sau chiar piraiți.

Macaulay.

REVISTA PRESEI.

Presă română.

Gazeta Transilvaniei (nr. 2) începe o serie de articole, sub titlul „Constelația generală în 1896”.

„În această grupare — zice „G. T.” — se concentrează pentru moment toată acțiunea puterilor continentale și această grupare este de o influență hotărâtoare și pentru dezvoltarea interioară a statelor din chestiune.

„Ei, toate acestea nu denotă „pasivitatea”.

În vremea când soarele apune, atunci lucrătorii se lasă de lucru și pleacă spre lașuri ca să se odihnească.

CRONICĂ

Sibiu, 15 Ian. n. 1897.

Logodnă princiară. Foile din Bruxelles anunță logodna principelui Albert, moștenitorul Belgiei, fiul contelui de Flandra, cu verișoară sa, principesa Clementina, fiica cea mai tină a regelui Leopold II. și a reginei Maria, arhiducesă de Austria.

„Foaia Poporului”. A apărut nrul 2 al „Foii Poporului”, cu un bogat și variat material. Ea are sumarul: Poporul, prim-articol. Foaia: Insula șerpilor, de Carmen Sylva, (urmărire și fine).

„Foaia Pedagogică”. Revista bilunară „Foaia pedagogică”, a careia întemeiere s'a hotărât în sinodul arhiepiscopesc gr.-or. din anul trecut, a apărut cu un cuprins ales și cu un frumos format, octav. Redactor al foii e dl Dr. D. P. Barcianu, profesor seminarial.

„Foaia Pedagogică”. Revista bilunară „Foaia pedagogică”, a careia întemeiere s'a hotărât în sinodul arhiepiscopesc gr.-or. din anul trecut, a apărut cu un cuprins ales și cu un frumos format, octav. Redactor al foii e dl Dr. D. P. Barcianu, profesor seminarial.

„Foaia Pedagogică”. Revista bilunară „Foaia pedagogică”, a careia întemeiere s'a hotărât în sinodul arhiepiscopesc gr.-or. din anul trecut, a apărut cu un cuprins ales și cu un frumos format, octav. Redactor al foii e dl Dr. D. P. Barcianu, profesor seminarial.

„Foaia Pedagogică”. Revista bilunară „Foaia pedagogică”, a careia întemeiere s'a hotărât în sinodul arhiepiscopesc gr.-or. din anul trecut, a apărut cu un cuprins ales și cu un frumos format, octav. Redactor al foii e dl Dr. D. P. Barcianu, profesor seminarial.

„Foaia pedagogică” va apăre la 1-a și 15-a a fiecărei luni, ca adaus la „Teleg. Rom.” Abonamentul 3 fl. pe an.

„Acasă”. Cu numele „Acasă” era să apară în Oradea-mare o foaie literară, redactată de d. n. Lucreția Rudow Suciu.

„Castelul Suveranei noastre”. Faimosul castel al Suveranei noastre, aflat pe insula Corfu, e de vânzare, după-cum se vestește din Viena.

„Călimdarul nostru”. „Gaz. Transilvaniei” a publicat în 2 numeri o recenziune despre 11 călimdare românești.

Congresul postal internațional, care se va ține anul acesta la Berna, se va începe la 5 Mai și va dura vro 7 săptămâni.

Fără de Dumnezeu. În zilele trecute 43 poporeni rom.-cat. din Dályok au declarat la protopretură, că rup legăturile lor cu biserica, fără a se alătura la nici o confesiune.

Emke. Din Cluj se anunță, că areva instituției de maghiarizare Emke a fost cu 31 Dec. n. 1896 de 1.235.654 fl. 30 cr. — Frumoasă sumă, urte scopuri!

Spaima lumii. Comisia sanitară internațională și comisiile sanitare ale singuraticelor state lucră din răspunț, să ațină calea groaznicului oaspe al Indiei, — ciumei.

Manevrele dela Cașovia. Că marile manevre din anul acesta se vor face la Cașovia e definitiv sigur. Nu numai în oraș și în împrejurimi se fac cele mai mari pregătiri pentru găzduirea oaspeților împărătești.

Juzi comunali — Jidovi. Cu privilegiul alegei de juzi comunali două comune din comitatul Bács și-au ales juzi „neomaghiari”.

Sporirea Jidovilor în Austria. În Austria numărul Jidovilor s'a urcat la 1.166.205 (față de 1.141.615 din anul 1895).

„Foaia pedagogică” va apăre la 1-a și 15-a a fiecărei luni, ca adaus la „Teleg. Rom.” Abonamentul 3 fl. pe an.

„Contele Zichy József. Ieri dimineață a răposat în Viena contele Zichy József, fostul măiestru de curte suprem al nefericitului împărat mexican Maximilian.

Știri mărunte. În București și împrejurimi a tăbărit în fine iarna; zăpadă și ger mare. — Starea sănătății Drului Lueger s'a ameliorat, frigidul au dispărut.

Posta redacțiunii. Dni I. P. în Teleg. Ai făcut foarte bine, că ai cerut informațiuni dela noi.

Dni Dr. T. in... Am primit manuscrisul trimis prin intermediar la red. noastră. Așa vast cum e, nu-l putem publica, pentru că ar ocupa mai mult ca o pagină a ziarului, ceea-ce pentru cetitorii nostri, considerând stitul d-tale, ar fi o încercare, la care nu ne încumetăm.

VIEAȚA SOCIALĂ. Petrecere în Seliște. Luni în 6/18 Ianuarie a. c. se va arangia din porțea junimii din Seliște, în sala cea mare a școalei o petrecere cu joc, la care cu toată stima e invitat on. public românesc.

Petrecere socială în Aiton. — Raport special. — 9 Ianuarie.

Sărbătoarea Nașterii Domnului în anul acesta, a fost prăsnuită în comuna noastră Aiton, ca nici-când.

În seara de Crăciun, oamenii din toate părțile au grăbit la școală, unde ave ră se țină producțiunea.

Sala a fost după puțină destul de bine arangiată, și deși spațioasă — totuși se umplu în curând, de g-mece de oameni.

Ar fi bine, ca pe sate să se țină cât s'ar pute mai des atari producțiuni teatrale acomodate gustului și priceperii poporului.

Bibliografie. Cartea durerii. A apărut și se află de vnzare la „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu.

Excelența Sa Metropolitul Mihali a recomandat această carte clerului și poporului printr'un special circular, în care zice următoarele:

„Acest opoșr cuprinde un ciclu de meditațiuni creștine, morale și religioase, din cari se vede puterea religiei creștine, care mângăie sufletul omului în năcazuri și suferințe, turnând peste el balsam vindecător.

„Cetindu-o cu atențiune, ori-și-ce creștin se va convinge, că de puternic este Dumnezeu în mângăierea muribunzilor și cât de sublimă e religieuna creștină în suferințele mari ale sufletului”.

Invitare de abonament la „TRIBUNA”.

Cu 1 Ianuarie v. 1897 încep noue abonamente lunare, ouartale, semestrale și anuale.

Domnii abonenți sunt rugați a grăbi ou reînnoirea abonamentelor lor, pentru regulata expediție a foii.

Abonamentele se fao prin mandate postale și numai pentru un timp, care începe ou prima și se termină ou ultima lunii, după stilul vechiu.

Abonamentul anual costă . . . 14 fl. — gr. Abonamentul semestral . . . 7 fl. — gr. Abonamentul trimestral . . . 3 fl. 50 cr. Abonamentul lunar costă . . . 1 fl. 20 cr.

Este în interesul dlor abonenți, ca adresele să fie însemnate oât se poate de corect și legibil.

Domnii abonenți vechi sunt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fășile, în care li-s'a trimis „Tribuna” până acum.

Administrațiunea. Călimdarul zilei. 16 Ian. n. 1897.

Iulian: Sob. 85.70 de Ap. Gregorian: Marcelin. Soarele: răsare 7.42, apune 4.18 m.

Buletin meteorologic. Sibiu, 15 Ian. arie n. 8 ore duminăea.

Table with 5 columns: Presiunea atmosferică, Temperatura după Celsius, Maximul și minimul de temperatură, Direcția vântului, Observată, Diferența din prezintă.

Sosiți în Sibiu. În 15 Ianuarie n. 1897.

Hotel „Împăratul Romanilor”. K. Aekerman căpitan și M. Simson din Viena, Spiegel și Barna, voiağiori, A. Sebestein, inspector-suprem și K. Kiss din Budapesta, comercianți. Vogl, comerciant din Brașov.

Teatru orașenesc în Sibiu. Sămbătă, 16 Decembrie n. „Aria und Mesalina”.

Tragedia în 5 acte, de Adolf Wilbrand. Inceputul 7 ore seara.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 13 Ian. n. 1897.

Table with 4 columns: Săminte, Prețul per 100 chilogr., Qualitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr. (dela și până).

Table with 4 columns: Săminte, Solul, Qualitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr. (dela și până).

Table with 4 columns: Săminte, Solul, Qualitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr. (dela și până).

Table with 4 columns: Săminte, Solul, Qualitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr. (dela și până).

Spirit. Brut, pentru rafincrie 14.75 15.— Rafinat, pentru comercianți mari 52.50 53.— Brut, „ „ „ 60.50 61.—

Cursul pieții din Sibiu. Din 15 Ian. n. 1897.

Table with 4 columns: Hartie-monetă română, Lire turcești, Imperiali, Ruble rusești, Galbeni, Napoleon-d'ori.

Bursa de Budapesta. Din 13 Ianuarie n. 1897.

Table with 4 columns: Renta de aur ung. 6%, „ „ „ 4%, „ „ val. cor. 4%, Imprumutul căilor ferate ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung.

Bursa de Viena. Din 13 Ianuarie n. 1897.

Table with 4 columns: Renta de aur ung. 6%, „ „ „ 4%, Renta ung. v. c. 4%, Imprumutul căilor ferate ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung.

Bursa de București. Din 2 Ian. v. — 4 ore p. m.

Table with 4 columns: Renta rom. per 1875 5%, Renta română amort. 5%, Renta (Schuldverschreib), Oblig. de stat C. F. R. 6%, Renta rom. (Rural conv.) 6%, Imprumutul municipal 5%, Scrișuri func. rurale 5%, Idem urbane 7%, „ „ 6%, „ „ 5%, Banca-Naț. (100 lei v. n. intr.), Soc. Dacia-Rom. (250 lei v. n.), Soc. de Asig. Naț. (200 lei v. n.), Soc. rom. de reasig., Soc. r. de con. (250 lei v. n.), Oblig. Cassei Pensunilor, Agio.

Editor și redactor responsabil: Teodor V. Păcățian. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Mare magazin de carbuni de peatră și lemn precum și lemne de fag.

Schimbare de local.

Am onoare a aduce la cunoștința publicului, că **ferăria mea**, care există de 40 ani, și până acum a fost în strada Urezului nr. 1, se află în casa mea proprie,

strada Jungenwald nr. 1,

și că o continuu și mai departe în localitățile mele spațioase și frumoase, asortată cât se poate de bine cu fer și toate obiectele de ferărie.

Totodată îmi iau voie a strage atenția p. t. publicului asupra fabricii mele de mașini economice, care se află tot acolo și-l rog ca încrederea, ce 'mi-a arătat-o până acum, să 'mi-o păstreze și pe viitor și să mă onoreze și mai departe cu comănde sale.

Garantând un serviciu ieftin, conștient și prompt, semnez cu toată stîmă

A. Török,

fabricant de mașini economice și ferărie.

[85] 2-2

Reparaturi și comănde nouă, ieftin și prompt.

Listă de prețuri gratis și franco.

Listă de prețuri gratis și franco.

„TIPOGRAFIA”, SOCIETATE PE ACȚIUNI, SIBIU.

Scrierile eminentului și simpaticului poet și prosator

Al. Vlăhuță,

se află de vânzare pe lângă prețurile originale și anume:

- „Iubire”, *poesie* (1888—1895), editura Carol Müller 1896 fl. 1.50
- „Dan”, *roman*, editura librăriei E. Graeve & Comp. 1894 (1 vol) fl. 1.75
- „Dan”, *roman*, Biblioteca pentru toți, 4 nri. editura Carol Müller 1896, 2 volume à 32 cr. 64 cr.
- „Din goana vieții”, *ediția III* (1895) fl. 1.75.
- „Din goana vieții”, (Biblioteca pentru toți, 3 nri), edit. C. Müller 48 cr.
- „Icoane sterse”, *nuvele*, (Biblioteca pentru toți), edit. C. Müller 16 cr.
- „Un an de luptă”, ed. C. Müller. 1895 fl. 1.25

Cel mai nou volum de *nuvele*:

- „În viltoare”, *nuvele*, editura Miloșescu 1896 fl. 1.—

Comănde se adresează:

„Tipografia”, societate pe acțiuni, Sibiu.

Szebenvármegye alispánja.

1004. II. 1897. sz.

Pályázati hirdetés.

A szebenvármegyénel tisedésbe jött évi 500 fnt fizetéssel és 100 fnt lakbérrel javadalmazott *járásírnoki állomásra*, ez-nél pályázatot nyitok és felhívom azokat, a kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 19. §-a szerinti minősített-ségüket igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványaikat hozzám 1897. évi január hó 30-ánig terjesszék be.

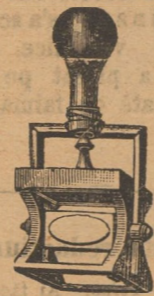
Nagyszében, 1897 január hó 14-én.

Reissenberger,
alispán.

[825] 1-1

Mica tipografie

originală americană cu tipuri de cauciuc, precum și stampilii și sigile de toate soiurile.

[827] 7-10

A se procura numai direct dela fabricantul:

J. LEWIN,

FABRICĂ DE STAMPILII ȘI TYPURI.

Vienna, Stadt, Adlegasse 14.

Tipografia de tipuri, cu șatula gratuită și celele de lipsă la pregătirea de mici tipărituri:

cu 89 tipuri fl. 1.20	cu 130 tipuri fl. 2.—
„ 130 „ „ 2.50	„ 225 „ fl. 3.—
„ 315 „ „ 3.75	„ 890 „ fl. 4.50

O dosă permanentă de colorii costă:
 În mărime de 6x4 fl. —.30
 „ „ 9x5 „ —.40
 „ „ 11x7 „ —.60
 „ „ 16x8 „ —.90

Ce nu convine primese înderet.

Listă prețurilor pentru vânzări en gros se trimite franco.

Se caută agenți.

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu, a apărut și se află de vânzare:

„CALINDARUL POPORULUI”
pe anul 1897.

Prețul 20 cr., — cu trimiterea pe postă 23 cr.

Cine bea
Kathreiner
Cafeaua de maltă Kneipp

Mă 'mi place mas' mult!

Toți cari doresc a-și conserva și întări sănătatea și totuși să nu renunțe la obicinuita și plăcuta folosință de cafea. Pentru-că un adaus de cafea Kathreiner delatură efectul dăunos sănătății ce-l produce folosința cafelei de boane. *****

Toți aceia, a căror bună dispoziție este jignită prin ceva. Îndeosebi la cei-oe sufer de stomach și nervi s'a dovedit folosința de cafea Kathreiner pură în mii de casuri ca cea mai bună beutură și cea mai ușoară de mistuit. *****

Toate femeile și toți băieții, pentru a căror debilă constituție cafeaua Kathreiner este foarte ușor suportabilă, care pură sau și amestecată cu cafea de boane devine o beutură de un gust plăcut și predilect. *****

Toți aceia, cari vor să cruțe în gospodărie și totuși să aibă o cafea bună și sănătoasă. Aceasta o poate oferi pentru ori-și-cine, pe placul tuturor singură numai cafeaua lui Kathreiner ca adaos la cafeaua de boane sau pură. *****

Kathreiner cafeaua de maltă Kneipp

este o adevărată cafea de sănătate și familie, prin care prin un mod de fabricațiune al lui Kathreiner aprobat în toate țările și de cele mai mari autorități, se dă cafelei de boane un gust admirabil. Cafeaua Kathreiner împreună gustul exotic al cafelei de boane cu cunoscutele calități sanitare a cafelei indigene de maltă.

Rugare: Pentru de a nu fi sedus și îngelat să se considere, cătească cu grijă cele imprimare pe pachetul original cu inscripția „Kathreiner”.

Pachete fără numele Kathreiner nu sînt veritabile.

[810] 2-12

Biblioteca lui George Barițiu.

Cele mai ieftine cărți românești!

Librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni din Sibiu ajunsă în posesiunea unei mari părți din biblioteca lăsată de neuitatul

GEORGE BARIȚIU

se află în plăcuta poziție de a oferi publicului românesc cărți prețioase cu cel mai redus preț.

„Istoria Transilvaniei”.

Marele op al regretatului nostru istoric:

„PĂRȚI ALESE DIN ISTORIA TRANSILVANIEI”,pe 200 de ani din urmă (3 volume). Se poate procura cu **preț redus**. Anume:

Vol. I. broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30. Vol. II. broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80. Vol. III. broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80. Opu întreg broș. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 = șese fl. și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

„Dicționarul unguresc-românesc”.

Broșurat în loc de fl. 2.50 costă acum numai fl. 1.50. Legat costă numai fl. 2.50.

Alte cărți rari și prețioase.

Prețuri reduse:

Dicționarul limbii române, după însărcinarea dată de societatea academică română, elaborat ca proiect de A. T. Laurian și I. C. Massimu. Colaboratori Iosif Hodoș și George Barițiu. — București 1876, opul complet numai 4 fl.

Glossariu, care cuprinde *vorbele din limba română străine* prin originea sau forma lor, precum și cele de origine înduioasă. Elaborat de A. T. Laurian și I. C. Massimu. București 1871, 584 pagini numai 50 cr.

Responsabilitatea ministerială. Discursul de reîntrire al procurorului general și răspunsul prim-șefedintelui înaltei curți de cassatiune și de justiție la 16 August 1866 cu un apendice. București 1866, 57 pagini numai 10 cr.

Criticele „istorice” ale lui Iosif Sterca de Kerpenyes scărmanate — informațiune tipărită ca manuscris de George Barițiu. Sibiu 1892. 22 pagini 5 cr.

Actele conferenței electorale a reprezentanților alegătorilor români din Ungaria și Transilvania, ținută în Sibiu la 1, 2 și 3 Iunie 1884. — Sibiu, 1884 84 pag. numai 20 cr.

Două drame familiare, lectură pentru tinerimea de sexul femeiesc. Sibiu 1891. 44 pag. numai 20 cr.

Două raporturi de-ale acelor prefecti de legiuni românești, cari în anul 1848/9 au susținut luptele cu insurgenții unguri până la reîntrirea trupelor imperiale în Transilvania. — Sibiu 1884. 80 pagini numai 15 cr.

Opurile lui Caiu Corneliu Tacit, traduse de Gavril I. Munteanu, director și profesor, date în tipar sub auspiciile societății academice după lucrețarea din viață a traducătorului (Biografia traducătorului anexată). Sibiu 1871 1 fl.

Darea de seamă asupra procesului politio de presă al dnu George Barițiu, redact. „Observatoriului”, în cestiunea colectelor pentru soldații români răniți. (Pertractarea finală din 30 Aprilie n. 1879). În loc de 25 cr. acum numai 10 cr.